

waart, zodat hij bij de latere gelegenheden gericht navraag kan doen, met het doel de adviezen te doen herleven.

Summary:

Title: The dietary anamnesis in the dental situation.

A description is given of a system of dietary counselling for the dental patient. The different target groups are outlined. The system is based on a one week dietary history written down by the patient.

Health aspects, both general and dental, of meals and in between meal snacks are discussed. Standards for their evaluation are given. Guidelines and procedures of the counselling as well as its philosophy are described.

Literatuur:

1. Backer Dirks, O. (1968): De cariësfrequentie bij de Nederlandse jeugd. Ned Tandartsenbl 23: 442-449.
2. Bernier, J. L., Muhler, J. C. (1970): Improving dental practice through preventive measures. C. V. Mosby Company, St. Louis. P. 45.

Boekbesprekingen

Onder redactie van Prof. Dr. W. Ketterl: *Deutscher Zahnärztekalendar 1978*. 37e jaargang, 370 pag., 108 afb. Carl Hanser Verlag, München, Wenen 1978. Prijs 38,— DM.

De tandarts, die door de jaren heen trouw deze kalender heeft aangeschaft, kan zich erop beroemen dat hij in zijn boekenkast een zee van informatie op alle denkbare, met de tandheelkunde samenhangende, gebieden achter de hand heeft. Daaruit is zonder twijfel veel wetenswaardigs over de ontwikkeling van het beroep, wetenschappelijk zowel als sociaal, te puren. Ook de uitgave van 1978 is, ondanks haar met gegevens volgeperste 370 pagina's, weer in een handzaam formaat uitgegeven, tot in de puntjes verzorgd en naar de laatste stand van zaken bijgewerkt.

Als gewoonlijk is de tweede helft van de inhoud gewijd aan allerlei praktische in-

3. Dalderup, L. M. (1967): Nutrition and caries. World Review of Nutr. and Dietetics vol. 7: 72. S. Karger, Basel/New York.
4. Erp, N. A. K. M. van, Meyer-Janssen, A. C. (1964): Methodiek en eerste resultaten in het tandheelkundig jeugdcentrum. Ned Tijdschr Tandheelkd 71: 760-786.
5. Graf, H. (1970): The glycolytic activity of plaque and its relation to hard tissues pathology, recent findings from intra-oral pH-telemetry research. Int Dent J 20: 426.
6. Gustafsson, B. E. e.a. (1954): The Vipeholm dental caries study. Acta Odontol Scand 11: 232-388.
7. Hartog, C. den (1973): Nieuwe voedingsleer. Aulaboek no. 123, Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen.
8. Kuys, J. J., Plomp, J., Schouten, W. (1975): Vetzucht; gedragstherapeutische behandeling van obesitas. Doctoraalscriptie Vrije Universiteit, Amsterdam.
9. Mäkinen, K. K. (1972): The role of sucrose and other sugars in the development of dental caries: a review. Int Dent J 22, 3: 363.
10. Mühlemann, H. R. (1971): Intra-oral radio-telemetry. Int Dent J 21, 4: 456.
11. Nederlands Instituut voor Volksvoeding (19...): Het gehalte aan suikers van snoep. Rapport nr. 5005.
12. Neff, D. (1967): Acid production from dif-

ferent carbohydrate sources in human plaque in situ. Caries Res. 1 1: 78.

13. Newbrun, E. (1967): Sucrose the arch criminal of dental caries. Odont Revy 18: 373.
14. Nizel, A. E. (1972): Personalized nutrition counseling. J Dent Child 39: 353
15. 'Guidelines for dental nutrition counseling.' Int Dent J 23, 3: 420
16. Plasschaert, A. J. M. (1972): Preventieve maatregelen en gebitsgezondheid bij schoolkinderen van 7-9 jaar. Academisch proefschrift Kath. Universiteit Nijmegen.
17. Rugg-Gunn, A. J., Edgar, W. M. e.a. (1975): The effect of different meal patterns upon plaque pH in human subjects. Brit Dent J 139: 351.
18. Scheinin, A. L., Mäkinen, K. K. (1971): The effect of various sugars on the formation and chemical composition of dental plaque. Int Dent J 21, 3: 302.
19. Stepnick, R. J. (1975): Is nutrition relevant to periodontal disease? J Am Soc Prev Dent 16-22.
20. Voedingsraad (1965, 1975): Rapport 'Voeding en Tandcariës'. Voeding 26: 155; Voeding 36: 422.

Ingezonden: oktober 1976.

Geaccepteerd: november 1976.

De Boelelaan 1115,
Amsterdam.

formatie. Voor de behandelde onderwerpen wordt naar de bespreking van de kalender van 1977 verwezen (Ned Tijdschr Tandheelkd 84: 205, juni 1977). Daar mag dan nog aan worden toegevoegd dat een tabel aanwezig is, vermeldend de tijden waarop kinderen tegen verschillende infectieziekten behoren te worden ingeënt. Voorts worden enkele voor de tandarts van belang zijnde incubatietijden genoemd, maar ook de normale waarden betreffende lichaamsvloeistoffen, polsslagen in de verschillende levensfasen en lichaamswarmte. Vermeldt recensent dan ook nog de aanwezigheid van tabellen aangaande de dagelijkse behoefte aan diverse voedingsstoffen voor mannen, vrouwen, zwangeren en kinderen in onderscheiden leeftijden, dan zal de lezer ongetwijfeld een soort van vreedelke Enkhuizer almanak voor zijn ogen zien verrijzen.

Termen als 'almanak' of 'kalender' beteken hier echter een understatement. Want de eerste 200 bladzijden bevatten 14 wetenschappelijke bijdragen van ook

alweer de meest uiteenlopende aard: o.a. nieuwe ontwikkelingen in de plaatselijke verdooving, tand- en mondheelkundige behandeling van diabetici, de waarde van een oproepsysteem voor patiënten die een stelselmatige parodontale behandeling hebben ondergaan, moderne eisen inzake de hygiëne in de praktijk ter bescherming van tandarts en patiënt tegen uit de behandeling mogelijk voortvloeiende infecties (zoals virushepatitis), optimale vormen van caviteitpreparatie, problemen bij de tandheelkundige behandeling van de psychisch zieke mens, fotografie in de tandheelkunde en de tandarts als leermeester ('Lehrherr!') van vrouwelijke hulpkrachten. Uit deze bonte staalkaart van onderwerpen, behandeld door – voor zover valt te oordelen – gezaghebbende auteurs, blijkt al wel voldoende dat het boekje ook voor de niet-Duitse lezer veel bevat, dat de moeite van het kennisnemen waard is. Het mag dan ook in de algemene belangstelling worden aanbevolen.

J. B. Visser